

Om Nederland veilig te laten lijken worden criminaliteitscijfers kunstmatig laag gehouden

Posted on 24 februari 2026 by Calvin Schukkink

Volgens de officiële cijfers wordt Nederland steeds veiliger. Maar wie zich blindstaart op die cijfers, komt bedrogen uit. In werkelijkheid is alleen de geregistreerde criminaliteit gedaald. En dat komt doordat aangifte doen steeds lastiger wordt gemaakt, de politie moeilijker bereikbaar is en door creatieve boekhouding de indruk wordt gewekt dat de criminaliteit minder ernstig wordt. Uit een enquête onder politieagenten blijkt dat deze de indruk hebben dat de werkelijke criminaliteit juist is toegenomen.

Vaak hoor je dat de criminaliteit in Nederland al jarenlang afneemt. Op 27 december van het afgelopen jaar nog publiceerde *De Telegraaf* een optimistisch stemmend artikel. De boodschap: het gaat wél goed. Naar eigen zeggen stak *De Telegraaf* hier de hand 'in eigen boezem': 'Wie het nieuws volgt, zou denken dat ons land steeds onveiliger wordt. Terwijl dat niet het geval is. Hebben we u dan voorgelogen? Zeker niet.'

De Telegraaf schrijft dat Nederland door de jaren heen veiliger is geworden: 'de geregistreerde criminaliteit is de afgelopen jaren sterk gedaald, vanaf 2010 met 32 procent. Bij bepaalde categorieën is de afname zelfs spectaculair.' Volgens de krant worden van diefstal en inbraak met geweld vanaf 2010 ruim 60 procent minder aangiften geregistreerd. Bij openlijke geweldpleging is de daling 50 procent en bij gewone diefstal en inbraak ruim 46 procent. Overvallen zijn gedaald met 62 procent. Volgens *De Telegraaf* zou deze daling in criminaliteit 'geen wonder' zijn, maar te danken aan burgers en bedrijven die 'zelf het heft in hand hebben genomen'.

Geregistreeerde en werkelijke criminaliteit

Wat *De Telegraaf* en anderen die stellen dat Nederland steeds veiliger wordt, niet beseffen, is dat niet de werkelijke, maar de *geregistreeerde* criminaliteit is afgenomen. Het CBS definieert geregistreeerde criminaliteit als '*misdrijven, door de politie vastgelegd in een proces-verbaal van aangifte of in een ambtshalve opgemaakt proces-verbaal*'. Kortom: misdrijven die de politie heeft geregistreeerd naar aanleiding van een aangifte of misdrijven die de politie door een eigen proces-verbaal heeft geregistreeerd (zoals het geval is bij rijden onder invloed).

De registratie van misdrijven zegt echter niets over criminaliteit in het algemeen. Ook op de website van rechtspraak.nl wordt dat erkend: 'Dat de geregistreeerde criminaliteit daalt, wil niet per se zeggen dat er ook minder criminaliteit is.'

Politiebureaus minder toegankelijk

Dat de geregistreeerde criminaliteit afneemt, komt niet doordat mensen zich in twintig jaar tijd plotseling heel netjes aan de wet zijn gaan houden. Het komt voor een belangrijk deel door het beleid van de politie. De politie heeft het doen van aangifte moeilijker gemaakt, ontmoedigt actief het doen van aangifte en stelt de aangegeven misdrijven voor als minder ernstig dan ze zijn..

Aangifte doen is tegenwoordig moeilijker dan vroeger. Ten eerste doordat het aantal politieposten en -bureaus is afgenomen. Uit een uitgebreid [onderzoek](#) van *De Groene Amsterdammer* uit 2019 blijkt dat tussen 2014 en 2019 bijna de helft van de politiebureaus in het land is gesloten. Van de overgebleven helft is tussen 2019 en 2024 nog eens ongeveer een kwart gesloten, blijkt uit cijfers die *EenVandaag*

heeft opgevraagd bij de Nationale Politie in 2024. Alleen al in de eenheid Oost-Nederland sloten tussen 2014 en 2019 71 van de 105 bureaus.

Daarnaast zijn de overgebleven politiepanden minder toegankelijk dan voorheen. De panden zijn minder lang en minder vaak open (veel locaties die vroeger 24 uur per etmaal open waren hebben nu beperkte openingstijden), en verplichten vaker tot het maken van een (online-) afspraak. Maar ook zijn er politiebureaus die moeilijk bereikbaar zijn voor mensen, omdat ze in of rondom een industrieterrein staan.

Het doen van online-aangifte wordt ook bemoeilijkt door de verplichting van een DigiD- en sms-controle. Deze werd verplicht in 2017. Dat jaar werden ongeveer 40 duizend minder aangiften gedaan dan voorheen. Ook dat blijkt uit het onderzoek van *De Groene Amsterdammer*.

‘Platlullen’

Ook komt het voor dat de politie mensen ontmoedigt om aangifte te doen van een strafbaar feit (‘platlullen’ in politiejargon). Dit blijkt uit een [enquête](#) die Platform Investico in 2019 hield onder ruim 1.500 leden van de Nederlandse Politiebond (NPB). Op de vraag of men had meegemaakt dat in zijn of haar werkomgeving burgers werden ontmoedigd om aangifte te doen, reageerde bijna 60 procent bevestigend. Zowel de agent zelf als collega’s ontmoedigen het doen van aangifte wel eens. Dit gebeurt vooral bij strafbare feiten als vernieling, bedreiging en cybercriminaliteit.

Strafbare feiten ‘downgraden’

Zelfs als wel aangifte wordt gedaan, betekent dat niet dat het strafbare feit als zodanig wordt geregistreerd. Zo is het niet ongebruikelijk dat de politie een delict veel lichter registreert dan het is. ‘Downgraden’ noemen ze het wel. Zo wordt vooral zogeheten ‘high impact crime’ (gewelddadige vermogenscriminaliteit, zoals straatroof, woninginbraak en overval) zo onschuldig mogelijk geregistreerd om zodoende de criminaliteitscijfers gunstig te laten lijken.

Woninginbraak wordt bijvoorbeeld geregistreerd als ‘vernieling’, inbraak in een vakantiehuis krijgt het stempel ‘inbraak in recreatiewoning’. Of erger: diefstal of

vernieling worden 'baldadigheid', 'overlast' of 'verstoring openbare orde', waarmee ze buiten de geregistreeerde criminaliteit vallen, omdat dat geen misdrijven, maar slechts overtredingen zijn. Uit de Investico-enquête blijkt ook dat ruim 35 procent van de agenten het ermee eens is dat er wordt geprobeerd om de 'high impact crime' minder ernstig te laten lijken. Slechts 20 procent is het daarmee oneens.

Agenten menen niet dat criminaliteit daalt

Toch hebben agenten bedenkingen bij de stelling dat de criminaliteit afneemt. In de Investico-enquête (2019) werd onder meer de volgende vraag gesteld: 'Het aantal geregistreeerde misdrijven daalde de afgelopen vijf jaar met bijna 30 procent. We zijn benieuwd of deze cijfers overeenkomen met uw persoonlijke ervaring. Welke ontwikkeling ziet u in de criminaliteit in Nederland de afgelopen vijf jaar?' Bijna 55 procent van de agenten gaf aan juist te menen dat er een stijging is in de criminaliteit in Nederland in de afgelopen vijf jaar. Slechts 15 procent meende een daling te zien.

Ook werd in de enquête gevraagd in hoeverre de criminaliteitscijfers van de politie een weergave zijn van de werkelijke criminaliteit. Van de respondenten antwoordde 80 procent dat de criminaliteitscijfers een (heel) slechte weergave zijn van de werkelijke criminaliteit in Nederland.

Overlastgevers

Terwijl Nederland volgens de cijfers veiliger wordt, duiken er vormen van criminaliteit op die niet of nauwelijks in de criminaliteitscijfers terugkomen. Zo is in dezelfde tijd dat de geregistreeerde misdrijven zo verbazingwekkend hard zijn gedaald, de overlast sterk toegenomen. Dat blijkt uit cijfers van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV). Tussen 2012 en 2023 nam overlast toe met ongeveer 50 procent - van 1.668 naar 2.486 incidenten per 100.000 inwoners.

In ongeveer dezelfde tijd is ook het aantal meldingen van 'verwarde personen' gestegen. In 2014 werden 59.598 meldingen gedaan van overlast door verwarde personen. In 2024 was dat aantal gestegen naar 149.937.

Volgens het Nederlands Jeugdinstituut is bovendien het aantal meldingen van overlast door jeugd sterk toegenomen. Vooral in sterk verstedelijkte gemeenten is het aantal problematische jeugdgroepen het hoogst.

Nederland niet zo veilig als velen denken

Veel mensen denken dat Nederland met de jaren steeds veiliger wordt. Er wordt dan gewezen op de geregistreerde criminaliteit. Zo wordt compleet voorbijgegaan aan de realiteit. Cijfers blijken manipuleerbaar, en de politie speelt daar al lange tijd een grote rol in. Aangifte doen wordt systematisch moeilijker gemaakt, misdrijven worden gebagatelliseerd of gereduceerd tot overtredingen waardoor ze niet onder de geregistrrerde criminaliteit vallen.

Intussen menen politieagenten dat de geregistreerde criminaliteit geen betrouwbare afspiegeling is van de werkelijk gepleegde criminaliteit en dat die laatste de afgelopen jaren juist is toegenomen.

Naschrift - Wynia's Week heeft de politie om commentaar gevraagd. We hebben gevraagd wat de redenen waren voor het sluiten van zoveel politiepanden, hoe de aangiftebereidheid zich de laatste jaren heeft ontwikkeld of er nu nog steeds veel aangiften niet worden gedaan vanwege de DigiD- en sms-controle en of het klopt dat de politie ook nu nog bepaalde misdrijven anders registreert met het doel om de geregistreerde criminaliteit laag te laten lijken. De reactie van de politie was dat deze 'vragen te algemeen en uiteenlopend zijn' om te beantwoorden.

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. [Doet u \(weer\) mee?](#) Hartelijk dank!